

Előszó Joseph Haydn Este-szimfóniájához

1.

*Csupa kék a szoba. Most csupa fekete.
A porsugárban kígyók alszanak.
Itt egy folyó. Most madárláb kapirgál.
Folyók emléke, elkorhadt fenyőké.
Egy fényzilánkban mennyi arc.
De nyissunk ki még egy kaput
a lombokon, a messzefutó falak közt.
Itt voltunk kölykök. Itt
minden csupa kék, csupa zöld, csupa sárga.
Itt minden hazatérés.*

2.

*Gyújtsunk lámpát. Oltsuk el hirtelen.
Majd gyújtsuk-oltsuk egyre gyorsulón.
Harkály kopácsol így a szívemen.
Vén vagyok, mint a reggel, mint az éj:
én láttam még száraz kenyérért térdeplő anyót
s kik menüettet jártak fenn a hídon, tüllruhás lányokat
és lába-vesztett katonát, ki csak nyüszített, mint a kőbor eb.
Láttam ekhósszekeret kocódni a Holdhoz
és szökevényt, kit ellepett a hófűvás;
vaddisznók túrták ki az erdőn foszló tetemét.
És már tudom: fölösleges az álmokat kinagyítani:
dögmadár szeme-tükrében a bozsgó férgeket,
a kaffogó farkaspoját, a csiganyálzó gyerekarcot,
a pusztulás belső térképeit.
A loncsos medve táncára emlékszem inkább,
míg arcom lobog a lángban és a láng elsötétülő arcomon:
a Beszkidek felől jött a boros ruszin paraszt,
sebhelyes arca nem ismerte az ébredést,
mögötte láncon medve cammogott.
Falás ételért bolondul körbe-körbe jártak;
egy trombitán vézna kölyök rikácsolt.
Mind szépek voltak és halálraszántak.*

3.

*S míg őket faggatom, betoppan három dűnnyögő,
horgadt férfiak arctalan
s hiába kérdem: Honnan jöttetek?
Ők nem felelnek, motyogják csak: „Itt
egy folyó kékklett valaha.
Egy erdőt rengetett odébb az orkán.
E völgyek álma bölénycsorda volt.
Tüzek hegyi híradója lobogta hadak közeledtét napkelet felől.
S most keressük hiába
a borostyán-lepte városkaput,
a forrás befalazva,
a sikátorok földre-dőltek,
a kőtornyok — bár harangjuk szavát hallani
s a kertek elmerültek árnyéktalan.”*

4.

*Csupa kék a szoba. Most csupa fekete.
Csupa zöld, csupa veres, csupa sárga.
A kis-világokká kipergett nappal összeforr.
Egy ablak úszik ott — mögötte lombos arc.
Biciklisták kapaszkodnak a dombra.
Egy pohárban szögek. Iszap és hó árnyéka faliórán.
Magam nyomát végképp összekuszálva,
magam ösvenyén hányszor visszatérek,
míg reggel lesz, kenyérbél-illatú,
s künn a foszlott galambok élete
s egy ablakomba visszajáró galamb élete,
mint tűz a lángtól, úgy különbözik.*

TAKÁCS IMRE

A festő szerencséje

*A téli éjszakába Tündér Ilona szállt le ejtőernyőn.
Fölszaladt egy lakásba, leült az elborult agyú festő mellé.
A férfi csak felét látta a világnak,
s bár nem volt még oly' rettenetes ember,
becsapta a becsapódsdi játékot játszó körét
a hallgatásával,
méla nyugalmával,*